

BRUMOV – BYLNICE

Město leží ve Vlárském průsmyku (asi 7 km jižně od Valašských Klobouk) v blízkosti státní hranice mezi Českou a Slovenskou republikou. Náleží do Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Město má svou bohatou historii spojenou s tvrzí, která dominuje nad městem. Město má 6 tisíc obyvatel.

HISTORIE

Název osady Brumov se poprvé připomíná ve spojení s místním hradem již v roce 1255. Brumovský hrad se v té době stal centrem východomoravské oblasti a sídlem řady šlechtických rodů. Významné historické události se vážou k panování krále Vladislava II, který městečku Brumov povolil r. 1499 na den sv. Václava trhy a roční jarmark, roku 1500 výroční trh a udělil právo hradištské a povolil užívání pečeti. V r. 1964 došlo ke sloučení obcí Brumova a Bylnice v obec Brumov-Bylnice a od 1. 1. 1965 byl význam obce potvrzen přiznáním statutu městského národního výboru. Od r. 1976 jsou k Brumovu-Bylnici připojeny obce Štěpán a Sidonie.

ZAJÍMAVOSTI

Hrad Brumov

Na obranu proti Uhrům byl ve 13. století na kopci nad osadou založen královský hrad - v 15. století byl přestavěn na mohutnou renesanční pevnost. Hrad byl opuštěn po požáru roku 1820. Dochované části zdíva konzervovány postupně od 70. let 20. století, areál zpřístupněn roku 2000. Současným majitelem je město Brumov – Bylnice, uživatelem je Valašská nadace.

Brumovský hrad už není jen zříceninou, která přitahuje romantiky a trampy. V zakonzervovaných prostorách je nyní umístěna stálá expozice o osudech místa během staletí, kterou připravil historik a archeolog Jiří Kohoutek spolu s architektem Pavlem Šimečkem.

Expozice:

Expozici o historii hradu si mohou návštěvníci prohlédnout v původních sklepeních a

sýpkách, které svému účelu sloužily ve 13. století. Tvoří ji několik textových a obrazových panelů, které informují o osudech hradu v kontextu historické doby. Proměny siluety hradu tyčícího se nad městem zachycovali fotografové už od konce 19. století. Jejich fotografie jsou součástí expozice a kromě proměn hradu je na nich zachycen i vývoj v podhradí. Polohu hradu ve valašských kopcích upřesňuje trojrozměrný model vláského průmysku a vzhled hradu doplňuje jeho zasklený model. Kresby se snaží přiblížit návštěvníkům expozice, jak se hrad od 13. do 15. století rozrůstal. Ve vitrínách jsou vystaveny i zlomky keramiky a železných předmětů nalezených při archeolog. průzkumu lokality. V chodbách jsou repliky zbraní středověkých obránců hradu a prapory se znaky šlechticů, kteří hrad drželi. V lapidáriu jsou vystaveny zlomky kamenných stavebních prvků, které přežily éru

drancování. Nejzachovalejší je půlkruhový tympanon s vegetativními motivy, který byl součástí pozdně románského portálu a patří mezi nejunikátnější dochovaný prvek hradu.

Zajímavost:

Hrad byl 5. 5. 2001 vyhlášen strážním a hraničním hradem Valašského království.

Prohlídka: samostatně

Vstupné:

- dospělí 15,- Kč	- vojáci 10,- Kč
- děti do 15 let 10,- Kč	- studenti 10,- Kč
- důchodci 10,- Kč	- postižení 10,- Kč
	- děti do 6 let - zdarma

Služby:

- rezervace prohlídek
- prodej suvenýrů
- prodej pasů Valašského království a propagačních materiálů

Literatura:

Kamenný klíč **HRADY, ZÁMKY** a ostatní zpřístupněné památky
Čechy, Morava a Slezsko
Kateřina Sučková
Roman Abušínov

POKLUDA, Zdeněk: *Brumov, osudy hradu a jeho držitelů*. ALCOR Puzzle 2005

Kontaktní adresa:**Hrad Brumov**

nám. H. Synkové 942

763 31 Brumov-Bylnice

Česká republika (CZ)

tel: (+420) 577 330 427

fax: (+420) 577 305 112

<http://www.brumov-bylnice.cz/hrad>e-mail: radnice@brumov-bylnice.czspravce@brumov-bylnice.cz**Farní kostel svatého Václava**

Je druhou nejvýznamnější historickou památkou ve městě. Počátky kostela vzhledem k jeho vysvěcení a výsledkům historicko-archeologického průzkumu jsou kladeny do poloviny 13.století. Farní kostel v Brumově-Bylnici je zasvěcen sv. Václavovi, knížeti české země. Stojí na jihovýchodní straně města Brumova, na volném prostranství, místě původního hřbitova. Tam pravděpodobně stával ve 14.stol. malý gotický kostel, který musel být na počátku 16.stol. prodloužen o dnešní

kůr a upraven. Tento obnovený chrám byl posvěcen 12.října 1511 olomouckým světícím biskupem Martinem. K hlavní chrámové lodi byla v r. 1665 přistavena severní kaple sv. Kříže, tzv. brumovská, dnes se sochou Panny Marie fatimské a souborem tří růžencových tajemství - dřevorezby pana Jaroslava Lišky dokončených v jubilejním roce 2000. Druhá kaple - jižní, tzv. bylnická, byla postavena v roce 1691 k počtě Rodičky Boží, dnes s oltářem sv. Josefa, pěstouna. Poslední rozšíření a oprava celého kostela byla provedena v roce 1834. Byl rozbořen malý gotický presbytář i obě kaple. Presbytář byl postaven mnohem větší a také obě kaple byly rozšířeny. Celý kostel má podobu rovnoramenného kříže o délce i šířce 42 m. Je postaven z kamene a cihel a pokryt pálenou taškou. Chrámová loď je široká 15 m a vysoká 10 m. Věž je z masivního kamene a je předsunuta před průčelní stěnu kostela. Střecha má hruškovitý tvar a je pokryta plechem. V roce 1986 byly pořízeny nové kamenné schody pod věží a upravena dlažba před kostelem. Dlažba kostela je šamotová z roku 1895 a byla položena na starou kamennou dlažbu. Kůr spočívá na dvou masivních pilířích, chatrné zábradlí na něm bylo nahrazeno novým: leštěný modřín s výplněmi. Všechny obrazy a medailónky na stropě kostela a obraz poslední večeře Páně nad vchodem do sakristie jsou od vídeňského akademického malíře Josefa Reinera z roku 1898 a byly odborně restaurovány v roce 1964. Z dalších významných součástí interiéru kostela je třeba vzpomenout kamennou sochu sv. Václava datovanou rokem 1217, v bylnické kapli ve zdi zasazené náhrobky z kamene Jana mladšího z Lomnice a jeho dcery Maruše a syna Jana, pocházející z poloviny 16. století. Vzácností je kazatelna z roku 1672, krásná barokní práce z dubového dřeva a křtitelnice. Pod kostelem jsou tři náhrobky uzavřené v roce 1776. Do seznamu památek je zapsána rovněž varhaní skříň, rokoková řezbářská práce se zlacením a polychromií z roku 1768.

Osobnosti

Město Slavičín se může prezentovat řadou lidí, jejichž životní osudy i dílo jsou spjata s městem a kteří si zaslouží být zařazeni do galerie významných osobností města.

- **Jan Jiří Ingnác Středovský** (1679 – 1713) – narozen v Brumově. Spisovatel, historik, panslavista. V roce 1703 byl vysvěcen na kněze. Jeho díla slouží jako prameny ke studiu dějin Moravy.
- **Čeněk Kramoliš** (1862 – 1949) – narozen v Rožnově pod Radhoštěm. Spisovatel, vlastivědný pracovník, pedagog. Zachytil dějiny rodného kraje. Okolí Valašských Klobouk, Brumovska a Slavičinska připomínají jeho historické romány STRÁŽCOVÉ HOR, RYCHTÁŘ ŠOMAN, HRANIČÁŘSTÍ HRDINOVÉ.
- **Pluskal František Salesiánský** (1811 - 1901) – zemřel v Brumově. Historik. Od roku 1872 působil jako lékař v Brumově. Vydal např. Památky hradu, Města a Panství Brumova na Moravě a řadu dalších historických studií.
- **Kleinschnitzová Flora** (1891 – 1946), narozena v Brumově. Vědecká pracovnice UK, literární historička, překladatelka. Jejím životním dílem byla dokumentace česko-švédských vztahů. Byl ji udělen řád Gustava Vasy.
- **Synková – Matoušková Matylda** (1906 – 1969), narozena v Brumově. Bojovnice za emancipaci žen a sociální spravedlnost, publicistka. Pronásledována v době okupace. Její manžel, poslanec Ota Synek, byl popraven fašisty.
- **Moravčík František** (1895 – 1967) – narozen v Brumově. Národopisný pracovník. Spolupracoval mimo jiné s Čeněkem Kramolišem a Petrem Bezručem. Zasloužil se o založení Valašského krúžku v Brně.
- **Tomek Lubomír** Lubomír narozen 1926 v Bylnici. Prozaik, básník, literární historik, dramatik, editor a redaktor. Odborný pracovník Památníku národního písemnictví v Praze. Napsal řadu rozhlasových her a povídek.
- **Indruch Alois, Ing.,** nar. 1925 v Kladrubech, okr. Vsetín. Prozaik. O svých zážitcích z kraje pod Vlárským Javorníkem a o lidech, které potkal, vypráví ve své knize FOŘTOVO KRÁLOVSTVÍ. Své lovecké zážitky popisuje v knize Z FOŘTOVÝCH VZPOMÍNEK. V současné době žije ve Svatém Štěpáně
- **Ludvík Vaculík** narozen 1926 v Brumově. Prozaik, fejetonista, publicista, rozhlasový redaktor. Autor známého románu SEKYRA, textu DVA TISÍCE SLOV z roku 1968 a řady dalších děl.
- **František Loucký** (1912 – 1988), narozen v Brumově. Letec FAF a spisovatel. Bojoval v Anglii, při SNP, v Rusku. 540 padlým spolubojovníkům – letcům věnoval knihu MNOZÍ NEDOLETĚLI.

Z nejmladší generace se mezi rodáky města, kteří významně přispěli jeho propagaci, zařadili například:

- **Špalek Jakub** (1968) – herec a režisér
- **Řepka Tomáš** (1974) – reprezentant ČR v kopané, v současné době hráč celku 1. anglické ligy WEST HAM UNITED
- **Sukupová Eva** (1960) – mistryně světa v kulturistice

TURISTIKA

Cyklotrasa Bílé – Biele Karpaty

OKRUŽNÍ CYKLOTRASA KOLEM BÍLÝCH A BIELÝCH KARPAT

Trasa, 103 km

Varianta A: Státní hranice - Kuželov - Hrubá Vrbka - Velká nad Veličkou - Javorník - Suhovské mlýny - Vápenky - Strání - Březová - Lopeník - Mikulčín Vrch - Vyškovec - Starý Hrozenkov - Žitková - Pitín - Rokytnice - Štítná nad Vláří - Brumov-Bylnice - Návojná -

Nedašov - Nedašova Lhota - státní hranice

Varianta B: Státní hranice - Megovka - Nová Lhota - Suchovské mlýny - Vápenky - Strání - Březová - Lopeník - Mikulčín Vrch - Vyškovec - Starý Hrozenkov - Žitková - Pitín - Rokytnice - Štítná nad Vláří - Brumov-Bylnice - Návojná - Nedašov - Nedašova Lhota - státní hranice

Obtížnost:

Horská trasa, 90% po asfaltových komunikacích, zbytek po zpevněných. Vhodná pro crossové kolo nebo MTB (hladké pláště).

Popis:

Od státní hranice neznačený úsek po silnici III. třídy. Po 2,5 km nájezd na značenou trasu č. 5047. V Hrubé Vrbce nájezd na dálkovou cyklotrasu č. 46 a po ní až do Pitína. Odsud až na hranici (Zápechová) po trase č. 49. Veškeré cyklotrasy na úrovni dopravního značení.

Služby:

Omezené možnosti stravování jen ve větších obcích (Velká nad Veličkou, Strání, Starý Hrozenkov, Štítná nad Vláří a Brumov-Bylnice) nebo turistických oblastech (Mikulčín vrch).

Mapy:

- Cykloturistická mapa č. 169, SLOVÁCKO - HODONÍNSKO, 1:75 000, SHOCart
- Cykloturistická mapa č. 170, SLOVÁCKO - BÍLÉ KARPATY, 1:75 000, SHOCart
- Cykloturistická mapa č. 26, CHŘIBY, BÍLÉ KARPATY A VIZOVICKÉ VRCHY, 1:100 000, KČT

Štítná nad Vláří

Jestřabí - Štítná nad Vláří, č. 49 - 1,5 km

Obtížnost:

Převýšení 60m, asfaltový povrch.

Popis:

Krátké, ale ostré stoupání vede po silnici III. třídy. Následuje podobný sjezd do Štítné. Celý úsek vede mezi poli. Dbejte zvýšené opatrnosti na frekventovanější silnici.

Štítná nad Vláří - Brumov, č. 49 - 10,5 km

Obtížnost:

Převýšení 200m, asfaltový až zpevněný povrch.

Popis:

Polovina úseku vede do kopce a druhá z kopce. Zpočátku projíždíme zastavbou Štítné a Popova, překonáme řeku Vlárku a po vjezdu do lesa začíná lesní sfaltečka stoupat. Vystoupáme až těsně pod hřeben Jeleňovské, abychom se spustili do obdobného sjezdu na druhou stranu. Pozor při sjíždění v nepřehledných lesních serpentínách. Vynoříme se přímo pod Brumovským hradem.

Zajímavosti:

Brumovský hrad

Přírodní památka Chladný vrch

Základní údaje:

Dva lesní porosty, které jsou od sebe vzdálené asi 1 km. Leží v horní části uzávěru široké pramenné mísy Bukového potoka v nadmořské výšce 550 až 575 m, v členitém a značně svažitém terénu se severní expozicí pod kótou Hladký (742 m n. m.) v Bílých Karpatech, asi 1,6 km jihozápadně od obce Svatý Štěpán. Katastrální území Sv. Štěpán. Vyhlášeno v r. 1991.

Celková výměra 2,5800 ha.

Motiv ochrany:

Staré bukové porosty pralesovitého charakteru s výskytem tesaříka alpského (*Rosalia alpina*).

Geologie, půdní poměry:

Geologický podklad je tvořen bělokarpatskou jednotkou magurského flyše, svodnickým souvrstvím, v němž převažují vápnité jílovce a slínovce (spodní paleocén až svrchní křída). Část zájmového území se nachází na javorinském souvrství, v němž převládají pískovce spodního paleocénu až svrchní křída. Převažujícím půdním typem je kambizem typická, místy varieta kyselá.

Botanika:

Chráněné území je tvořeno dvěma dílčími porosty buku s příměsí javoru klenu. Jsou situovány v lesnatém hřebenu severozápadní části Bílých Karpat, v oblasti, kde byla uplatňována přirozená obnova lesů. V bylinném patře se vyskytují běžné druhy bučin, jako např. ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), svízel vonný (*Galium odoratum*). Druhá část chráněného území je od prvního segmentu vzdálená asi 700 m směrem k Jurovu vrchu. Jedná se o zbytek 150ti letého bukového lesa. Bylinné patro je zde vyvinuto slabě.

Zoologie:

Staré bukové porosty vyhledává ke hnízdění celá řada ptáků, např. holub doupňák (*Columba oenas*), lejsek malý (*Ficedula parva*), budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*), strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*) a strakapoud velký (*Dendrocopos major*). V této části Bílých Karpat se díky zachovalým starým bučinám a způsobu hospodaření v lesních porostech (ponechávání starých solitérních semenných buků jako zdrojů přirozené obnovy) do dnešních dnů udržel nádherný brouk tesařík alpský (*Rosalia alpina*), který na většině území České republiky již patří k vyhubeným druhům. Z brouků jsou bohatě zastoupeni i střeplíkovití (*Carabidae*), karpatské druhy *Carabus auronitens* subsp. *escheri*, *Carabus obsoletus*, *Pterostichus foveolatus*, *Pterostichus pilosus* a další, např. *Carabus intricatus*, *Carabus irregularis* a v pěnovcových prameništích i *Carabus variolosus*. Nachází zde vhodné podmínky k rozmnožování i vzácný zástupce horských druhů vážek páskovec dvojzubý (*Cordulegaster bidentatus*).

Lesnictví:

Přírodní památka Chladný vrch je ukázkou hospodaření několika generací lesníků ve specifických podmínkách Bílých Karpat. Stromové patro tvoří bukové kmenoviny ve stáří 170, respektive 150 let. Místy je porost rozvolněný a zde dochází k přirozenému zmlazování.

Přírodní památka Hluboče

Základní údaje:

Přírodní památku Hluboče tvoří svažité, mírně zvlněná louka nad levým břehem Hlubočského potoka se severní expozicí. Ze tří stran je obklopena lesem, z jedné strany hrází se vzrostlou stromovou zelení. Vyskytují se i solitérní stromy. Nachází se 2 km vlevo od silnice vedoucí z Brumova-Bylnice směrem na Trenčín v nadmořské výšce 430 až 490 m. Katastrální území Bylnice, okres Zlín, CHKO Bílé Karpaty. Vyhlášeno v r. 1988, výměra 2,5800 ha.

Motiv ochrany:

Cílem ochrany je zachování jednoho ze zbytků jednosečných květnatých bělokarpatských luk s výskytem mnoha vzácných a ohrožených rostlinných druhů.

Geologie, půdní poměry:

Geologický podklad je tvořen magurským flyšem svodnického souvrství bělokarpatské jednotky. Převažují vápnité jílovce a slínovce (spodní paleocén až svrchní křída). Půdním typem je kambizem typická.

Botanika:

K nejvýznamnějším druhům PP Hluboče patří stařinec dlouholistý moravský (*Tephrosieris longifolia* subsp. *moravica*), který byl popsán v roce 1979 právě ze severovýchodní části Bílých Karpat. V této oblasti roste na několika mikrolokalitách a PP Hluboče je jednou z nich. Jedná se o kriticky ohrožený druh v okrese Zlín, v CHKO Bílé Karpaty a v celé České republice, neboť dosud nebyl zjištěn jinde než v prostoru mezi Valašskými Klobouky, Nedašovou Lhotou, Brumovem-Bylnicí, Sidonií a Štěpánem.

K velmi vzácným a kriticky ohroženým druhům náleží i tořič čmelákovitý Holubyho (*Ophrys holosericea* subsp. *holubyana*), který byl až do roku 1989 považován v okrese za nezvěstný. Po 30 letech pátrání a hledání byl nalezen právě na této lokalitě, která je dosud jeho jediným známým recentním nalezištěm v severní části Bílých Karpat a v celém zlínském okrese. Ze vstavačovitých, většinou zvláště chráněných rostlin se dále vyskytuje vstavač vojenský (*Orchis militaris*), prstnatec bezový (*Dactylorhiza sambucina*), prstnatec Fuchsův Soouův (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *sooana*), pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*), hlavinka horská (*Traunsteinera globosa*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), okrotice dlouholistá (*Cephalanthera longifolia*) a bradáček vejčitý (*Listera ovata*).

Z dalších významných druhů je to medovník velkokvětý (*Melittis melissophyllum*), orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*) a prvosenka vyšší (*Primula elatior*). Doprovodnými jsou druhy charakteristické pro bělokarpatské louky a křovinaté lesní lemy, včetně druhů rozšířených obecně. K hojným na lokalitě patří např. plicník měkký (*Pulmonaria mollis*), tužebník obecný (*Filipendula vulgaris*), jetelovec chlumní (*Amoria montana*), nápadný je náholník plamatý (*Trommsdorffia maculata*), chrastavec Kitaibelův (*Knautia kitaibelii*) a mnohé další.

Zoologie:

Podrobný zoologický průzkum nebyl dosud proveden.

Lesnictví:

Lokalita je bezlesá, v okolí se nacházejí listnaté lesy s převahou buku lesního.

Přírodní rezervace Okrouhlá

Chráněné území leží na západně exponovaném svahu pod kótou Okrouhlá (655,9 m n. m.) asi 1 km východně od silnice Valašské Klobouky - Trenčín ve Vlárském průsmyku. Starý porost smíšeného lesa.

k.ú.: Sidonie

výměra: 11,81 ha

nadm. výška: 620 - 655 m

vyhlášeno: 1991

Geologie - Bělokarpatská jednotka magurského flyše, ve svodnickém souvrství, mají převahu vápnité jílovce a slínovce (spodní paleocén až svrchní křída). Svahové sedimenty podminily vývoj půdního typu kambizem typická, střední zrnitosti.

Květena - Ve stromovém patře převažuje buk lesní (*Fagus sylvatica*), dále zde roste dub zimní (*Quercus petraea*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor mléč (*Acer platanoides*), lípa malolistá (*Tilia cordata*), jilm horský (*Ulmus glabra*) a třešň ptačí (*Cerasus avium*). Na rozdíl od dřevinného patra je bylinný podrost poměrně chudý, k typickým druhům patří netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), svízel vonný (*Galium odoratum*), šalvěj lepkavá (*Salvia glutinosa*), rozrazil horský (*Veronica montana*), vzácně i lilie zlatohlávek (*Lilium martagon*) a lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*).

Zvířena - Podrobný zoologický průzkum nebyl dosud proveden. Z bezobratlých byly

pozorovány zejména lesní druhy střevlíkovitých brouků, jako např. střevlík kožitý (*Carabus coriaceus*), s. hajní (*Carabus nemoralis*), s. vrásčitý (*Carabus intricatus*), s. Linnéův (*Carabus linnei*), s. zahradní (*Carabus hortensis*) a s. nosatý (*Cychrus rostratus*). Žijí zde i typické karpatské druhy, např. *Carabus auronitens escheri*, *Pterostichus foveolatus* a *P. pilosus*. K významným ptačím druhům zde patří strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*) a holub doupňák (*Columba oenas*).

Lesnictví - Významná ukázka soustředěného výskytu více druhů dřevin s odlišnými ekologickými nároky. Lesní porost je asi 130 let starý. Je třeba začít s podporou přirozeného zmlazení budováním oplocenek.

Přírodní rezervace Lazy

PR LAZY (30.5.2001)

Základní údaje: Přírodní rezervaci Lazy tvoří květnatá bělokarpatská louka s prameništi a mokřady v rozsáhlém komplexu jednosečných luk na severovýchodně exponovaném údolním svahu Vláry pod vrchem Plánava (598 m). Rozptýlená zeleň včetně solitérních stromů je i uvnitř plochy chráněného území, což způsobuje značnou členitost terénu. Nachází se v nadmořské výšce 380 - 425 m asi 1 km JJZ od železniční stanice v Bylnici, v CHKO Bílé Karpaty. Katastrální území Bylnice. Vyhlášeno v r. 1983. Výměra 3,1218 ha.

Motiv ochrany: Jedny z nejlépe zachovaných bělokarpatských květnatých luk v oblasti Bylnice, výskyt ohrožených druhů rostlin, především vstavačovitých (Orchidaceae).

Geologie, půdní poměry: Geologický podklad tvoří javorinské souvrství bělokarpatské jednotky magurského flyše (spodní paleocén až svrchní křída) s převahou pískovců. Na svahových sedimentech jsou vyvinuty kambizemě typické, na části svahu je patrný sesuv.

Botanika: Pestrá květena je dána přítomností druhů dubových a typických bučin, lemových společenstev, křovin, květnatých luk a svahových lučních mokřadů s četným zastoupením druhů karpatských, vzácných a chráněných. Bylo zde zjištěno na 290 druhů cévnatých rostlin.

Území je mimořádně bohaté na vstavačovité rostliny (Orchidaceae), z nichž se zde vyskytuje vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač mužský znamenáný (*Orchis mascula* subsp. *signifera*), vstavač kukačka (*Orchis morio*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), prstnatec bezový (*Dactylorhiza sambucina*), prstnatec Fuchsův Soouův (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *sooana*), hlavinka horská (*Traunsteinera globosa*), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), kruštík bahenní (*Epipactis palustris*), kruštík drobnolistý (*Epipactis microphylla*), kruštík širolistý (*Epipactis helleborine*), kruštík pontický (*Epipactis pontica*), kruštík růžkatý (*Epipactis muelleri*), bradáček vejčitý (*Listera ovata*), hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), vemeník zelenavý (*Platanthera chlorantha*), vemeník dvoulistý x vemeník zelenavý (*Platanthera x hybrida*), pětiprstka žežulník pravá (*Gymnadenia conopsea* subsp. *conopsea*) a pětiprstka hustokvětá (*Gymnadenia densiflora*).

Kromě vstavačovitých jsou zastoupeny i další druhy chráněných a významných rostlin, jako např. lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*), prvosenka vyšší (*Primula elatior*), hadilka obecná (*Ophioglossum vulgatum*), ostřice ptačí nožka (*Carex ornithopoda*), zvonek klubkatý (*Campanula glomerata*), medovník meduňkolistý (*Melitis melisophyllum*). Významný je výskyt mechu *Fissidens adianthoides*.

Na mokřadních loukách svazu *Calthion* s ostřicí latnatou (*Carex paniculata*) roste dále kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*) a vítod nahořklý (*Polygala amarella*), v tůňce rdest maličký (*Potamogeton pusillus*) a rdest vzplývavý (*Potamogeton natans*), podél potůčků zbochany (*Glyceria* sp.).

Zoologie: K charakteristickým druhům květnatých karpatských luk patří především motýli, vyskytuje se zde např. bělásek hrachorový (*Leptidea sinapis*), modrásek nejmenší (*Cupido minimus*), soumračník čárečkovaný (*Thymelicus lineola*) aj. Z plazů zde žije ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), z ptáků např. bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*).

Lesnictví: V druhové skladbě dřevin je zastoupen zejména habr obecný (*Carpinus betulus*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), dub (*Quercus* sp.), bříza bělokorá (*Betula pendula*), líska obecná (*Corylus avellana*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor babyka (*Acer campestre*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), na zamokřených plochách olše lepkavá (*Alnus glutinosa*).

Přírodní rezervace Sidonie

Základní údaje:

PR Sidonie představuje starou bučinu na údolním svahu s jihovýchodní expozicí nad bezejmenným přítokem řeky Vlárky. Leží v nadmořské výšce 425 až 560 m, asi 1 km severozápadně od obce Sidonie v CHKO Bílé Karpaty. Katastrální území Sidonie. Vyhlášeno v r. 1984. Výměra 13,06 ha.

Motiv ochrany: Předmětem ochrany je vysoce kvalitní starý bukový porost typický pro střední polohy Bílých Karpat.

Geologie, půdní poměry:

Geologický podklad je tvořen bělokarpatskou jednotkou magurského flyše, svodnickým souvrstvím, v němž převažují flyšové vrstvy s vápnitými jílovci (svrchní paleocén až svrchní křída). Půdním typem je kambizem typická.

Botanika: Převládající dřevinou stromového patra je buk lesní (*Fagus sylvatica*), vtroušen je javor klen (*Acer pseudoplatanus*) a jilm horský (*Ulmus glabra*). V bylinném patře jsou charakteristické druhy bučin jako např. svízel vonný (*Galium odoratum*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), z chráněných druhů zde nalezneme lilii zlatohlávek (*Lilium martagon*), okrotici červenou (*Cephalanthera rubra*), okrotici dlouholistou (*Cephalanthera longifolia*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*) a v křovinném patře lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*).

Zoologie: Staré bukové porosty vyhledává ke hnízdění celá řada ptáků, např. čáp černý (*Ciconia nigra*), holub doupňák (*Columba oenas*), datel černý (*Dryocopus martius*), lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*), strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*). Z denních motýlů se zde objevuje např. babočka jilmová (*Nymphalis polychloros*) a bělopásek dvouřadý (*Limenitis camilla*). Entomologickou zajímavostí je vzácný motýl z čeledi zavíječovitých *Pyrausta falcatalis*, který byl v roce 1967 chycen ve Vlárském průsmyku, v těsné blízkosti PR Sidonie. Dokladový exemplář je uložen ve sbírkách Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Lokalita je významná také výskytem měkkýšů, bylo zde nalezeno 15 druhů včetně typických karpatských plžů, např. skalnice lepá (*Faustina faustina*) a vlahovka karpatská (*Monachoides vicinus*).

Lesnictví: 170 let starý bukový porost, zdravý, přírůstavý, o značné hmotnosti jednotlivých kmenů a dosahující značných výšek. Nejvyšší buk zde dosahuje 48 m. Les vznikl z přirozeného zmlazení. Kontinuita genofondu bukové populace zde dosud nebyla přerušena a tento porost lze označit za původní. Vedle vysokého procenta zdravých dospělých jedinců, kteří dosahují úrovně velmi kvalitních výběrových stromů, se na celé ploše vyskytuje bohaté bukové zmlazení a značné množství semenáčků. Ze šlechtitelského pohledu jde o jedinečný stav porostu.

městské informační centrum a muzeum:

Podzámčí 861

763 31

tel.: +420/577 330 138

fax: +420/577 305 112

e-mail: muzeum@brumov-bylnice.cz

muzeumbb@volny.cz

ZDROJE

<http://www.brumov-bylnice.cz/>

<http://www.brumov-bylnice.cz/hrad>

www.brumov-bylnice.cz/muzeum

Města a obce zlínského kraje

viz naskenovaná příloha – *Muzeum v Brumově-Bylnici*

LITERATURA

RNDr. KUČA, Pavel - RNDr. MÁJSKY, Jozef - Ing. KOPEČEK, František - RNDr. JONGEPIEROVÁ, Ivana: *Chráněná krajinná oblast Biele/Bílé Karpaty*. Ekológia 1992